

Степанова О.В.

студент;

Трубіцина О.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,

*Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського*

**ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕНСИВНИХ МЕТОДІВ
НАВЧАННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
У СТАРШИХ КЛАСАХ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ
(НА ПРИКЛАДІ СУГЕСТИВНОГО МЕТОДУ Г. ЛОЗАНОВА)**

Швидкий темп сучасного життя, зростаючий обсяг практичної та теоретичної інформації, інтелектуальне навантаження та необхідність постійної трансформації знань призводять до того, що для дослідників у різних галузях проблема підвищення працездатності набуває особливої актуальності. На сьогоднішній день, творчі пошуки вітчизняних і зарубіжних педагогів-новаторів спрямовані на розробку нових педагогічних технологій, які сприяють інтенсифікації навчального процесу [2].

Велика кількість робіт в західній науці, що мають відношення до розробки проблеми мовної дії, належать до сфери сугестивних методик, що мають практичну спрямованість. У сучасних дослідженнях в нашій країні феномен сугестії, або навіювання, недостатньо вивчений, а сугестивна лінгвістика є наймолодшим з лінгвістичних напрямків [5].

Проблемам інтенсивного навчання іноземної мови присвячено роботи Г.А. Китайгородської, Л.Ш. Гегечкорі, Т.І. Капітонової, В.В. Петрусинського, А.М. Щукіна, Л.В. Мельникової та інших науковців. Особливе місце серед досліджень групи інтенсивних методів займає сугестопедичний метод навчання Г. Лозанова [4].

Основний принцип цього методу – можливість використання у процесі навчання іноземних мов неусвідомлених резервних можливостей особистості. При цьому здійснюється безпосередня дія на особистість, яка в цей час перебуває у стані «псевдо-пасивності» і, головним чином, його сугестивна, навіююча дія сприяє усуненню психотравмуючих факторів (скутості, страху, побоювання можливих помилок, замкненості, некомунікабельності, труднощів у подоланні

стереотипів рідної мови та «мовного бар'єру» іноземної). Такий вплив, на думку Лозанова, створює сприятливі передумови для організації іншомовного мовленнєвого спілкування. Крім того, він допомагає розкрити резервні можливості учнів щодо запам'ятовування значного обсягу навчального матеріалу [2].

Проаналізувавши навчальний потенціал даного методу як засобу інноваційного підходу у навчанні іноземної мови, ми дійшли висновку, що актуальність його використання у навчанні учнів старших класів виявляється особливо виправданим у випадку з дітьми, яких важко навчати. Пропонований метод надає не просто короткостроковий, доступний і надзвичайно ефективний шлях навчання, але також є цікавим, захоплюючим і корисним, навіть для найталановитіших людей, дійством з погляду міри свободи оволодіння іншомовним мовленням і розвитку особи в цілому. Для дітей же дорослих, що в собі сумніваються, «нездібних до мов» і тих, яких важко навчати, цей метод може вважатися найбільш доцільним і плідним [1].

Під час навчання, застосовуючи сугестивний метод, між викладачем та учнями встановлюються і підтримуються довірливі стосунки, які сприяють успішній мовленнєвій взаємодії. Навчання проходить у двох планах – свідомому та підсвідомому, в яких діють обидві півкулі головного мозку, а це дає оптимальний результат. Мовний матеріал засвоюється в атмосфері гри, перевілення, з використанням мови та рухів, а також драматизації творів мистецтва, що допомагає переключити увагу учнів із форми на сам процес спілкування. Навчальний матеріал вводиться на основі значних за обсягом полілогів і супроводжується перекладом на рідну мову учнів, а також коментарем лексичного та граматичного характеру. Активізація матеріалу проходить за допомогою драматизації, ігор, пісень, вправ на запитання-відповіді; при цьому учні виконують різні ролі, широко використовують невербальні засоби комунікації [6].

Наведемо приклад вправи. Під час навчання учнів мовлення в якості мовного матеріалу ми використали полілог на тему «The best way to protect our planet». Перед учнями стояло завдання познайомитися зі змістом полілогу у двох етапах. На першому етапі проводиться введення в ситуацію. Вчитель емоційно, під супровід тематичної мелодії, розповідає зміст полілогу з перекладом кожної фрази. На другому етапі діти заплющують очі, приймають зручне положення, і слухають зміст полілогу, але перекладаються вже лише деякі його слова або фрази. Надалі учням пропонується розповісти почуту ситуацію у вигляді

рольової гри. Під час розповіді учні одержують ролі-маски учасників полілогу. Роль допомагає створити ігрову мотивацію мовленнєвого спілкування на заняттях. Крім цього, вона допомагає подолати психологічні бар'єри. Введення в ситуацію потребує від 2 до 10 хвилин.

Аналізуючи використання різних форм подання полілогу на уроці англійської мови, застосовуючи методу навіювання, можна зазначити, що систематична робота в цьому напрямі дає позитивну динаміку у формуванні мовленнєвих навичок. Підвищується активність та бажання учнів приймати участь в ситуативних завданнях.

Таким чином, проектуючи сугестопедичний навчальний процес необхідно співвідносити його цілі та завдання з вимогами філософії сучасної освіти і використовувати кращі здобутки традиційної навчальної системи, особливо на етапі творчого рівня засвоєння знань, умінь, навичок.

Отже, використання у процесі вивчення іноземної мови альтернативних технологій, зокрема технології навіювання, свідчить, що за їх допомогою ефективно розв'язується цілий комплекс важливих завдань: активізація процесу навчання, надання йому творчого характеру; набуття учнями досвіду іншомовного спілкування в контексті реального життя; розвиток пізнавальних мотивів; підвищення навчальної успішності студентів [6].

Список використаних джерел:

1. Аккурт В. С. Теоретичні аспекти поняття сугестивності в лінгвістиці / В. С. Аккурт // Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. 2019. № 28. – С. 65.
2. Леонтьев А. А. Общая методика обучения иностранным языкам / А. А. Леонтьев. – Москва: Высшая школа, 1991. – С. 286.
3. Мазурок О. М. Сугестивні технології викладання іноземних мов / О. М. Мазурок // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Філологічна. – 2009. – Вип. 11. – С. 498.
4. Мороз Л. В. Сугестопедія як метод інтенсивного навчання іноземної мови / Л. В. Мороз, А. С. Дуброва, В. М. Трофімчук // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – 2016. – С. 59.
5. Пальчевський С. С. Сугестопедія: Навчальний посібник. – Київ: Кондор, 2006. – С. 101.
6. Цимбал С. В. Групова психотерапія і психокорекція у формі психологічних тренінгів як методологічна база навчання іноземним мовам / С. В. Цимбал // Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. – 2011. – С. 608.